

گاهنامه فصلنامه حوزه زنان

نشریه آلاء، جامعه اسلامی دانشجویان

دانشگاه شهرکرد

شماره ۷۵، بهمن ماه ۱۴۰۱

قالب‌سازی: علیرضا

۷۸۰۰۰۳۷۲

من از

اکثر خنده‌ریزی لنساء

در این شماره میخوانیم:

سر مقاله

الگوی برتر

شیوه‌های رسانه‌ای

زن، حضور، اجتماع

حجاب بر سکوی افتخار

پنجم طبع

زن، بانو، خانم، مادام و... واژگانی است که هر فرهنگی با تعبیر مختلف خود دید خاص نسبت به آنها دارد؛ اما همه این واژگان منوط به جایگاه رفیعی میشود که بینانگذار و محافظ کانون آرامشی است به نام خانواده.

خانواده‌ای که دغدغه‌ی بسیاری از فعالان اجتماعی است و جایگاه زنِ اصیل ایرانی پاشنه آشیل خانواده، از قدیم مورد آماج و حمله بسیاری بوده است. از زمان سلطه فرهنگ بیگانه تا به امروز که با شعارهای سطحی و تحریف شده به تخریب جایگاه والای زن می‌پردازند.

انقلاب اسلامی وضعیت زنان را از حضیض ذلت تا اوج عزت پیش برد و در مکتب انقلاب اسلامی درس شجاعت و ایستادگی به آنها داد تا تبدیل به شیر زنانی شوند که آشتیانی‌ها و احمدی روشن‌ها را تحويل جامعه می‌دهند؛ اما در مقابل دشمن، هراسی از این اقتدار دارد، غرور آفرین و به همین میزان در حال سیاهنمایی از این اقتدار و قدرت بی مثال است.

زن مکتب انقلاب اسلامی همان انتقال دهنده فرهنگ غنی ایرانی‌اسلامی است که به خوبی میتواند در عین لطافت و ظرافت خیره کننده در جمع خانواده با زنده کردن هویت اسلامی چشم جهانیان را به خود خیره کند.

روانشناسان، جامعه شناسان و فعالان اجتماعی یکی از علل اساسی هر تحول اجتماعی-سیاسی را منوط به خانواده و نگرش تربیتی در این باره می‌دانند.

در خانواده «مادر» به عنوان رکنی رفیع در بین اعضای خانواده بیش از دیگران

وظیفه خطیر تربیت نسل را دارا است. مادری که دغدغه‌اش طراوت بخشیدن به خانواده و به وجود آوردن محیط سرشار از امنیت و آرامش برای خانواده خود است.

محیطی که توان رشد و بالندگی روحی و معنوی در آن وجود دارد و به پاس همین خانواده و مادر ایرانی است که انتقال فرهنگ و تمدن ایرانی-اسلامی به درستی صورت می‌پذیرد.

مهر و محبتی که یک زن در جایگاه مادری بدون هیچ چون و چرایی می‌تواند نشار فرزندش کند و با تمام وجود برای میوه دادن نهال زندگیش تلاش کند، عشق عجیبی است که شاید در هیچ رابطه دیگر نتوان جایگزینی برای آن پیدا کرد.

همه این الطاف و محبت‌ها فقط در یک

کلمه خلاصه می‌شود به نام «مادر».

مادر، این واژه مقدسی که اگر تمام مفسران قرن هم تلاش کنند برای آن معادلی بسازند، بعید است بتوانند عظمت درونی این کلمه را در واژه‌ای دیگر بگنجانند.

انقلاب اسلامی و شخصیت زنان را از خوشی نمی‌بینند روح خوشی نمی‌بینند

سرمقاله
نیوشنا علیخانی

الگوی رزبر

به راستی زن در چه جایگاهی قرار دارد؟ آیا تازمان فعلی الگویی مناسبی برای زن وجود داشته است که بتوان به عنوان سرمشق از آن استفاده کرد یا اینکه نیازمند انقلابی هستیم تا بدان دست یابیم؟ آنچه به آن دست یافته ایم ارائه سه نوع الگو در رابطه با زنان است:

۱. الگوی زن شرقی، در تعریف غالباً شرقی زن را همچون عنصری در حاشیه و بی نقش در تاریخ سازی می‌دانند که این الگو عملاً مردود می‌باشد؛ زیرا زنی که تاثیرگذاری در تاریخ نداشته باشد قطعاً نمی‌تواند الگو باشد.

۲. الگوی غربی زن، در این الگو، زن به مثابهٔ موجودی است که جنسیت او بر انسانیتش می‌چربد و ابزاری جنسی برای مردان و در خدمات سرمایه داری جدید است. جوامع غربی یک نامعده ای را به تدریج به وجود آورده‌اند، یک طرف ذی نفع، یک طرف مورد انتفاع بشریت را اینگونه تقسیم کرده‌اند. طرف ذی نفع مرد است، طرف مورد انتفاع عبارت است از زن. این به طور آرام، با تدریج، با شیوه‌های گوناگون و تبلیغات مختلف، در طول ده‌ها سال در جوامع غربی در درجه اول و بعد در جوامع دیگر جا افتاده است؛ لذا در فرهنگ غربی، اگر زن بخواهد در جامعه نمود پیدا کند، شخصیت پیدا کند، حتماً باید از جذابیت‌های جنسی خودش چیزی را ارائه بدهد.

انسان روشن فکر هیچگاه این الگو را نخواهد پذیرفت؛ چراکه دستاورد این نگاه چیزی جز ظلم و تحقیر نخواهد بود. در این الگو زن مورد ظلم و تحقیری قرار گرفته به اسم آزادی، به اسم اشتغال و به اسم مسئولیت دادن اینگونه آن‌ها را مورد فشارهای روحی، روانی، عاطفی و اهانت شخصیتی قرار داده‌اند.

اگر بخواهیم با دیدی صحیح در رابطه با حوزه زن صحبت کنیم نیازمند آن هستیم که به سوالات ذهنی خود، که گاه این سوالات برخواسته از ذهن خودمان بوده و گاه سوالاتی که رسانه با تکرار آن را به ما خورانده است، به صورتی منطقی و به دور از جبهه گیری پاسخ دهیم.

#زن‌الگوی سوم

رسانه هنوز به یک شاخص در موضوع حجاب نرسیده است و هویت خود را از دست داده است و نوع بازنمایی از الگوی زن مسلمان که در ساحت تصویر و بدن به نمایش درمی‌آید بازنمایی درست و صحیحی نیست بلکه بازنمایی از یک زن غربی است و هویت یک زن مسلمان در این زن و رسانه وجود ندارد.

حتی در آن دسته از فیلم‌های موفق و قابل قبول رسانه نیز زن مسلمان آنچه که باید باشد را به نمایش نگذاشته و در این فیلم‌ها زن موفق زنی است که خواهیم توانست بر فرهنگ غلط غربی و چندین عمل زیبایی انجام داده است و این نوع نگرش زندگی‌ها را تحت تاثیر قرار میدهد. در حالی که فلسفه حجاب، نشان دادن زیبایی زن نیست؛ بلکه حجاب در واقع مستور ماندن جلوه‌های فیزیکی بانوی جامعه و در عین حال رشد و پیشرفت در عرصه‌های مختلف و مورد نیاز جامعه است.

چرا ما نمیتوانیم فیلم‌هایی بسازیم که سرشار از عواطف انسانی و دیدن زن موفق طبق اسلام باشد؟

ما چه بخواهیم چه نخواهیم غرب و آمریکا با فیلم و سریال‌هایش فرهنگ خود را صادر کرده و به انسان‌ها الگو و سبک زندگی داده است، حداقل اگر ما تولیدات خوب و کافی نداریم باید نسبت به اثرات این محصولات فرهنگی با نقد درست واکسینه شویم و از خود فرهنگ غربی نمونه‌های خوب را بر جسته کنیم تا مخاطب متوجه شود. در خود فرهنگ غرب هم به این نتیجه رسیده اند که مسیر طی شده صحیح نبوده و نیاز به آموزش برای اصلاح دارند.

باید چیستی، چرایی و چگونگی فیلم سازی در تراز انقلاب اسلامی به عنوان یک نیاز واجب و فوری در فرهنگ ما تبیین شود.

”

سیده حکیمه صالحی
یادداشت

”

جدیدی را پیش چشم زنان جهان گشوده است؛ لکن آنچه مدنظر صاحبان اندیشه می باشد گفتمان و تبیین این الگو می باشد که در این زمینه وظیفه اصلی بر دوش زنان دغدغه مند و مسلمان ایرانی است که در جهت جهانی شدن این الگو باید تلاش مستمر و عدم غفلت از ضعف‌ها را در دستور کار خود قرار دهد و به آن پردازند. قطعاً خواهیم توانست بر فرهنگ غلط غربی و چندین عمل زیبایی انجام داده است و رایج در دنیا فائق بیاییم؛ منتهای باید کار کرد، باید تلاش کرده، باید دنبال گیری نشان دادن زیبایی زن نیست؛ بلکه حجاب در واقع مستور ماندن جلوه‌های فیزیکی بانوی جامعه و در عین حال رشد و پیشرفت در عرصه‌های مختلف و مورد نیاز جامعه است.

پژوهی رسانه‌ای

در جهان امروز رسانه با انتقال اطلاعات و معلومات جدید و مبادله افکار عمومی در راه پیشرفت فرهنگ و تمدن بشری نقش بزرگی را بر عهده گرفته است؛ لذا نمی‌توان نقش رسانه‌های جمعی و خصوصاً رادیو، تلویزیون و اینترنت را در زندگی امروزی و تاثیر آن بر جامعه را نادیده گرفت؛ بلکه باید به دنبال فرهنگ سازی بود.

یکی از موضوعاتی که رسانه ملی عملادرن تبیین آن ضعیف عمل می‌کند جایگاه و ارزش زن در فرهنگ ایرانی-اسلامی است. گارد رسانه نسبت به موضوع حجاب و به طور کلی عفاف بسیار بسته است و متأسفانه ذائقه‌ی جوانان ما با سریال‌های رسانه ملی عوض شده است. سوال این است که چرا اراده‌ی رسانه و هزینه‌ی بیت‌المال صرف تقویت هویت زن اسلامی، همسرداری و فرزندآوری نمی‌شود.

۳. الگوی سوم، زن در این الگو در حاشیه نیست، ابزار نفع و سود دیگران نیز نیست. تعریف این الگو را می‌توان در افرادی همچون طوبی کرمانی، بانو مجتهده امین، امثال بی‌مریم هاو... یافت که به ما نشان داده‌اند می‌توان هم با حجاب و حیا بود و هم در برترین جایگاه علمی قرار داشت. می‌توان هم با حجاب و حیا بود و هم ورزشکار و... آنچه با بررسی این الگوها بدان دست یافته‌یم این بود که آنچه زن را از جایگاهش تنزل خواهد داد اسیر کردن وی به عناصر مادی و غرق کردن او در دنیای مادیات و شهوت‌های است. زنی که غل و زنجیر مادیات و شهوت‌های پایش نیست او یک آزاده است نه آن کس که روسری از سر برمی‌دارد.

زن الگوی سوم در واقع خانم کدبانوی خانه داری است که تکلیف اجتماعی انجام می‌دهد به این معنا که همزمان با ایفای نقش مادری و همسری، در جامعه نیز با حفظ کرامت انسانی نقش فعالی دارد. حضور زنان مسلمان از ابتدای تاریخ اسلام تا به امروز سراسر حاکی از سور، شعور و حماسه است و حضور مؤثر زنان در مقاطع مختلف تاریخ اسلام تا به امروز نشانگ اوج بصیرت، بینایی و آگاهی زن ایرانی و زن مسلمان در مقاطع تاریخ اولیه مبعث حضرت رسول اکرم(ص) و بعد از آن است.

در بین الگوهای معرفی شده الگوی سوم الگویی است که در آن زنان می‌توانند به اوج شکوفایی استعدادهای خود دست یابند که زن مسلمان ایرانی با پیروی از این الگو تاریخ

معامله می‌کنند، دعوا می‌کنند و دوستی می‌کنند؛ اما با یک حجاب و حفاظ. این در اسلام هست و بایستی رعایت شود. ارتباط زن و مرد را در این مکالمات و محاورات بایستی رعایت کرد. گاهی ارتباط زن و مرد در بعضی از صحنه‌ها، طوری نزدیک و خودمانی است که آدمی که پای تلویزیون نشسته واقعاً خجالت می‌کشد! ما که پیرمردیم، در عین حال خجالت می‌کشیم!

فعالیت سیاسی- اجتماعی زنان پیش از انقلاب مشروطه:

در دوره‌ی قبل از مشروطه، زنان منحصرا تحت تاثیر علمای دینی و به منظور پاسداشت ارزش‌های مذهبی به میدان آمدند؛ از این رو اگر بتوان واکنش‌های سیاسی اجتماعی زنان در انقلاب مشروطه و پس از آن را متاثر از افکار لیبرالیستی غرب و سوسیالیستی شرق دانست؛ ولی به هیچ وجه نمی‌توان حضور اجتماعی سیاسی زنان در این دوره را به اندیشه‌های غیر دینی و غیر ملی نسبت داد. به هر روى زنان در سال‌های پیش از مشروطه، حضوری چشم‌گیر و مؤثر داشته‌اند که بر جسته ترین آن نقش آنان در حادثه گریب‌ایدوف و به ویژه فداکاریشان در پیروزی جنبش تباکو است.

مشارکت سیاسی اجتماعی زنان در انقلاب مشروطه نیز مشهود است. به بیانی دیگر، زنان ضمن همراهی با مردان در آوردن علما به مسجد برای سخنرانی، گاهی مسئولیت حفظ جان آنها را هم به عهده داشتند، حتی زنانی چون همسر حیدرخان تبریزی، با چماق‌هایی که زیر چادر پنهان می‌ساختند

می‌کوشیدند مانع هر گونه اغتشاشی در هنگام سخنرانی شوند. در این انقلاب برای نخستین بار زنان نقش و سهمی برابر با مردان یافتدند. این انقلاب تجلی مشارکت سیاسی زنان در ایران بود.

سرزمین ایران چه به عنوان یک واحد سیاسی مستقل با مرزهای مشخص و چه به عنوان کشوری اسلامی و جزئی از دنیای اسلام همواره مورد تهاجم و کینه توزی های متجاوزین و استعمارگران بوده است.

هر چه بتوانید، این‌ها را مراجعات کنید. ظاهرسازی هم لازم نیست. ما مثل آن آدم هایی هستیم که پای استخر می‌ایستادند، بعضی‌ها که از آن بالای دایپ، شیرجه می‌زند، ایراد می‌گرفتند و می‌گفتند پای فلانی کج شده یا دستش این‌طور شد! همه‌اش به شیرجه‌ی افراد ایراد می‌گرفتند. می‌گفتیم که خودت شیرجه بزن، می‌گفت من که شیرجه بلد نیستم! حالا این نقل ماست. خود ما این کارها را بلد نیستیم؛ اما وقتی نگاه می‌کنیم، می‌فهمیم که پایش کج شد؛ چون بالاخره در حال شیرجه نباید مثلًا پایرگردد. آدم فکر می‌کند که بعضی از این چیزها را می‌شود درست انجام داد.

یادداشت
”مرضیه رضایی“

زن، حضور اجتماع

»زن مربی جامعه است. از دامن زن، مرد به معراج می‌رود.« امام خمینی(ره)

زنان همواره در حوادث تاریخی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی کشور نقشی موثر و غیر قابل انکاری داشته‌اند؛ لذا در این قسمت به نقش زنان در حوادث تاریخی، سیاسی و اجتماعی دوران مشروطه می‌پردازیم.

عامه زنان مسلمان این مرز و بوم که نه در حرم‌سرا بوده اند و نه مجذوب و شیفته اندیشه‌های لیبرالیستی (غربی) و کمونیستی (شرقی)، در تحولات سیاسی اجتماعی یک قرن گذشته، نقش اساسی تری از دیگر زنان داشته و همچنین این نقش مثبت و در راستای ارزش‌های ملی و دینی بوده است.

زنان ما در هشت سال دفاع مقدس حضور متفاوتی از خودشان در حوزه خانواده و اجتماع نشان دادند. جنگ امروز، جنگ روایتها است و بسیاری از اتفاقات امروزه که باید در قاب تلویزیون و فضاهای رسانه‌ای به معنای نشان دادن قوهای انقلاب اسلامی محسوب شود به شکل مخالف بیان می‌شود و چهره ای که از مشکلات به جامعه منتقل می‌شود با واقعیتها فاصله‌دارند و طوری مسئله روایت می‌شود که ما دیگر قabilیت‌ها را نمی‌بینیم و اشتباه ما روزی شکل می‌گیرد که ما بنا را بر آسیب ها و نه فرصت‌ها طراحی کنیم.

بیانات رهبر معظم انقلاب در سال ۸۱ در دیدار با مسئولین صدا سیما، گواه ضعف‌هایی است که در فیلم های ایرانی وجود دارد: «مسئله زن و ارتباط زن و مرد هم مهم است. اولاً به نظر من، نقش زن هرچه برجسته شود، خیلی بهتر است. زن‌های ما مظلومند. من راجع به زن حرف‌های زیاد و بحث های فراوانی دارم. مسئله زن واقعاً مسئله‌ی مهمی است. یک عدد توجه نمی‌کنند و به عنوان یک مسئله نمایشی که حالا مدر روز است، حرف می‌زنند. گرایش‌های فمینیستی و گرایش خاص غربی در مورد زن هم که به جای خود محفوظ است؛ اما اصل نقش زن در خانواده، در اجتماع، ارزش و اهمیت زن و اموری از این قبیل، چیزهایی است که این کم پرداختن، خسارت هم می‌بینیم. خود این یک مسئله است.

بین زن و مرد یک حجاب گذاشته شده است: با هم حرف می‌زنند،

زن می‌چایسته

از جمله: پس از فتح اصفهان به دست سواران بختیاری، عده‌ای از زنان به انجمن ایالتی اصفهان رفته و زیورآلات خود را هدیه کردند.

در دوره‌ی استبداد صغیر که درگیری بین مردم و محمدعلی شاه شدت یافت و برخوردهای مسلحانه سختی روی داد، در

در این راستا، اتحاد ملی و انسجام اسلامی به عنوان راهکاری برای مقابله با دشمنان همواره مورد نظر بوده است و در این میان، نقش زنان به عنوان بخشی از جامعه در این راستا کاملاً برجسته می‌باشد. مقابله با فتنه ها و خصوصیات خارجی در طول تاریخ ایران و اسلام همواره مورد تأکید و در موقع بروز از حیاتی ترین مسائل جامعه بوده است.

زنان با توجه به شرایط اجتماعی و ایجاد فرصت در جهت رشد و اعتماد، نقش مهمی در به وجود آوردن وحدت و

دفاع در مقابل تجاوزگران داشته‌اند. شواهد تاریخی نشان می‌دهد که زنان با توجه به دینامیسم‌های موجود در ایفاء نقش خود برای ایجاد همبستگی، تا پای جان ایستاده و رشدات‌های زیادی از خود بروز دادند. اسلام نیز در این راه مددکار، راهنمای حامی زنان بوده و همواره نقش زنان در جوامع اسلامی، جهت ایجاد وحدت و کسب استقلال از حکایت‌های خواندنی جهان اسلام است.

نقش زنان در حوادث پس از مشروطه نیز غیر قابل انکار است. در جریان انقلاب مشروطه، زنان هیچگاه خواسته‌های صنفی خود را مطرح نکردند؛ اما پس از پیروزی انقلاب، خواهان آن شدند که

تشکل‌های سیاسی آنان از سوی مجلس به رسمیت شناخته شود. اولین اقدامی که زنان برای رفع موانع موجود بر سر راه فعالیت تشکل‌های سیاسی بانوان انجام دادند، آن بود که از مرتضی قلی خان نماینده اصفهان خواستند، این

مسئله را در مجلس مطرح نمایند و زمینه را به گونه‌ای فراهم آورد که مجلس مجوز قانونی آن را به تصویب

برساند. (حسرو پناه، ۱۳۸۱: ۳۹)

از دیگر اقدامات و مطالبات سیاسی زنان در آن دوران، برخورداری از حق رای، مبارزه با اولتیماتوم روسیه، تحریم کالاهای خارجی و مجاهدت‌های زنان شتسنی

میتوان نام برد.

به دلیل تاثیرپذیری زنان ایران از فرهنگ سیاسی شیعه؛ در مقاطع خاص تاریخی، مشارکت سیاسی زنان افزایش شد. یافته است. برای نمونه در انقلاب

اسلامی، تحت تاثیر نظرات امام خمینی(ره) مشارکت سیاسی زنان به اوج رسید.

مساعدت مالی زنان در انقلاب مشروطه، به کمک آنان در تاسیس بانک ملی محدود نماند، بلکه زمانی که مبارزان مشروطه برای تامین هزینه های مقاومت و خرید اسلحه با مشکل مالی مواجه شدند، زنان نیز با فداکاری و ایشارا با فروختن جواهرات و خمینی(ره) مشارکت سیاسی زنان به اوج فساایل خانه به کمک آمدند.

رهبر معظم انقلاب در این دیدار بیان کردند: آن (خانم جوانی) که با چادر می‌رود روی سکوی قهرمانی، نشان می‌دهد که در مقابل هجمه‌های قابل رؤیت و غیرقابل رؤیت که به این چنین کاری در دنیا از سوی مراکز ضد فرهنگ و ضد دین و ضد عصمت و پاکیزگی صورت می‌گیرد، مقاوم است. این خانم یک شخصیتی از خود نشان می‌دهد؛ یعنی درواقع ملت خود را معرفی می‌کند.

”
مرضیه اسماعیلی
یادداشت“

« به کاروان ورزشی بازگشته از المپیک: قهرمانانی که با مدال آوری دل ملت را شاد کردند، به پهلوانانی که از حق خود برای ناداوری‌ها محروم شدند، به ورزشکارانی که عدم موفقیت آنان از ارزش تلاش و کوشش آنان نمی‌کاهد،

به بانوی ورزشکاری که نشانه افتخارآمیز پوشش زن ایرانی را به رخ همگان کشید، به بانوی شجاعی که با حجاب کامل در پیشانی کاروان درخشید، به مریبان و پیشکسوتان ورزش کشور، خوش‌آمد می‌گوییم و از همه شما سپاسگزاری می‌کنم. قدر شمارا میدانیم.»

سید علی خامنه‌ای

۱۳۹۵/۶/۲

این بانوی محجبه قهرمان پنج دوره از مسابقات کشوری جودو و نایب قهرمان کوراش بازی‌های داخل سالن آسیا که پس از کسب مدال با چادر بر روی سکوی قهرمانی ایستاد و با ارسال نامه ای از دفتر مقام معظم رهبری مورد تقدیر قرار گرفت، مجدد این اقدام شایسته بانوی قهرمان توسط رهبر معظم انقلاب در دیدار با قهرمانان مسابقات آسیایی و پارا آسیایی مورد تمجید قرار گرفت.

در آن توزیع می‌شد، شرکت کرد و با تجارب زیاد به وطن بازگشت. بعد از یک سال در مسابقات آسیایی شرکت کرد و صاحب نشان نقره شد.

سمیه حیدری نخستین مدال جهانی تاریخ کوراش بانوان ایران را کسب کرد. شاید اتفاق جالبی که در این مسابقات افتاد نوع پوشش خانم حیدری بود. او با چادر روی سکوی مسابقات حاضر شد و نگاه بسیاری را به خود معطوف کرد. انگیزه خانم حیدری از این کار، نشان دادن توانایی بالای بانوی مسلمان بود که می‌تواند با حجاب اسلامی به درجات بالا برسد. ایشان نقل می‌کنند: «من به دلیل اعتقاداتم دوست داشتم این پوشش را به عنوان یک زن مسلمان ایرانی به نمایش بگذارم.»

سمیه حیدری بانوی رزمی کار رشته جودو، اولین بانویی که با چادر روی سکوی مسابقات حاضر شد و مورد تمجید رهبر انقلاب قرار گرفت. معظم له در مورد کاروان ورزشی المپیک و خانم حیدری اینگونه فرمودند:

نشریه آلاء، گاهنامه تخصصی حوزه زنان، جامعه اسلامی دانشجویان دانشگاه شهرکرد

صاحب امتیاز: تشکل جامعه اسلامی دانشجویان شهرکرد

مدیر مسئول: نگار سادات هاشمی

سردییر: زهرا تقی پور

همکاران این شماره: نیوشان علیخانی، سیده حکیمه صالحی ساداتی، فاطمه اسدی، مرضیه رضایی،

مرضیه اسماعیلی

راه های ارتباطی

jad_sku@

آیدی ارتباط با ما

ala_jadsku@

جامعه اسلامی دانشجویان
دانشگاه شهرکرد